

DIRECTIVE

DIRECTIVA (UE) 2019/713 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

din 17 aprilie 2019

privind combaterea fraudelor și a contrafacerii în legătură cu mijloacele de plată fără numerar și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/413/JAI a Consiliului

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 83 alineatul (1),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European ⁽¹⁾,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară ⁽²⁾,

întrucât:

- (1) Fraudele și contrafacerea în legătură cu mijloacele de plată fără numerar reprezintă amenințări la adresa securității, deoarece acestea constituie surse de venit pentru criminalitatea organizată și deci factori favorizanți pentru alte activități infracționale, precum terorismul, traficul de droguri și traficul de persoane.
- (2) Fraudele și contrafacerea în legătură cu mijloacele de plată fără numerar reprezintă de asemenea obstacole pentru piața unică digitală, deoarece erodează încrederea consumatorilor și provoacă pierderi economice directe.
- (3) Decizia-cadru 2001/413/JAI a Consiliului ⁽³⁾ trebuie actualizată și completată pentru a include noi dispoziții privind infracțiunile, în special în ceea ce privește fraudele informatice și privind pedepsele, prevenirea, asistența acordată victimelor și cooperarea transfrontalieră.
- (4) Lacunele și diferențele semnificative dintre legislațiile statelor membre în domeniul fraudelor și al contrafacerii în legătură cu mijloace de plată fără numerar pot obstrucționa prevenirea, detectarea și sancționarea acestor tipuri de criminalitate, precum și a altor forme grave de criminalitate organizată asociate acestora și pe care acestea le facilitează și complică cooperarea polițienească și judiciară și, prin urmare, determină o scădere a eficienței acesteia, cu consecințe negative pentru securitate.
- (5) Fraudele și contrafacerea în legătură cu mijloace de plată fără numerar au o importantă dimensiune transfrontalieră, accentuată de o componentă digitală din ce în ce mai pronunțată, care subliniază necesitatea de a acționa în continuare pentru apropierea legislațiilor penale în domeniul fraudelor și al contrafacerii în legătură cu mijloace de plată fără numerar.
- (6) În ultimii ani s-a înregistrat nu numai o creștere exponențială a economiei digitale, ci și apariția a numeroase inovații în diverse domenii, printre care se numără și tehnologiile de plată. Noile tehnologii de plată implică utilizarea unor noi tipuri de instrumente de plată, care creează nu numai noi oportunități pentru consumatori și întreprinderi, dar și oportunități de fraudă. În consecință, cadrul juridic trebuie să își păstreze relevanța și să rămână de actualitate în contextul acestor evoluții tehnologice, pe baza unei abordări neutre din punct de vedere tehnologic.

⁽¹⁾ JO C 197, 8.6.2018, p. 24.

⁽²⁾ Poziția Parlamentului European din 13 martie 2019 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial) și Decizia Consiliului din 9 aprilie 2019.

⁽³⁾ Decizia-cadru 2001/413/JAI a Consiliului din 28 mai 2001 de combatere a fraudei și a falsificării mijloacelor de plată, altele decât numerarul (JO L 149, 2.6.2001, p. 1).

- (7) Frauda nu numai că este utilizată pentru a finanța grupările criminale, ci și limitează dezvoltarea pieței unice digitale și îi face pe cetățeni mai reticenti față de cumpărăturile online.
- (8) Existența unor definiții comune în domeniul fraudelor și al contrafacerii în legătură cu mijloace de plată fără numerar este importantă pentru a asigura o abordare coerentă de către statele membre a aplicării prezentei directive și pentru a facilita schimbul de informații și cooperarea între autoritățile competente. Definițiile ar trebui să acopere noile tipuri de instrumente de plată fără numerar care permit transferuri de monedă electronică și monede virtuale. Definiția instrumentelor de plată fără numerar ar trebui să recunoască faptul că un instrument de plată fără numerar poate consta în diferite elemente care acționează împreună, cum ar fi o aplicație de plată mobilă și o autorizație corespunzătoare (de exemplu o parolă). Atunci când în prezenta directivă se utilizează noțiunea de instrument de plată fără numerar, ar trebui să se înțeleagă că instrumentul îl pune pe deținătorul sau pe utilizatorul său în poziția de a permite efectiv un transfer de bani sau de valoare monetară sau de a iniția un ordin de plată. De exemplu, obținerea ilegală a unei aplicații de plată mobilă fără autorizația necesară nu ar trebui să fie considerată drept o obținere ilegală a unui instrument de plată fără numerar, întrucât nu permite efectiv utilizatorului să transfere bani sau valoare monetară.
- (9) Prezenta directivă ar trebui să se aplice instrumentelor de plată fără numerar numai în măsura în care este vorba de funcția de plată a instrumentului.
- (10) Prezenta directivă ar trebui să reglementeze monedele virtuale numai în măsura în care acestea pot fi utilizate în mod obișnuit pentru efectuarea de plăți. Statele membre ar trebui să fie încurajate să asigure în dreptul lor intern că viitoarele monede de natură virtuală emise de băncile lor centrale sau de alte autorități publice se vor bucura de același nivel de protecție împotriva infracțiunilor de fraudă ca mijloacele de plată fără numerar, în general. Portofelele electronice care permit transferul de monede virtuale ar trebui să intre sub incidența prezentei directive în aceeași măsură ca instrumentele de plată fără numerar. Definiția termenului „mijloace digitale de schimb” ar trebui să recunoască faptul că portofelele digitale pentru transferul de monede virtuale pot oferi, dar nu oferă neapărat caracteristicile unui instrument de plată și nu ar trebui să extindă definiția unui instrument de plată.
- (11) Trimiterea de facturi false pentru a obține date de autentificare privind plățile ar trebui considerată ca reprezentând o tentativă de însușire ilegală în sensul prezentei directive.
- (12) Utilizarea dreptului penal pentru a acorda protecție juridică în primul rând pentru instrumentele de plată care folosesc forme speciale de protecție împotriva imitației sau a abuzului urmărește să încurajeze operatorii să doteze cu astfel de forme speciale de protecție instrumentele de plată pe care le emit.
- (13) Existența unor măsuri de drept penal eficace și eficiente este esențială pentru protejarea mijloacelor de plată fără numerar împotriva fraudelor și a contrafacerii. Este necesară, în special, o abordare comună în materie de drept penal în ceea ce privește elementele constitutive ale actelor infracționale care contribuie la utilizarea frauduloasă efectivă a mijloacelor de plată fără numerar sau o facilitează. Acte precum colectarea și posesia de instrumente de plată cu intenția de a comite fraude, de exemplu prin phishing, prin copiere (skimming) sau prin direcționarea sau redirecționarea utilizatorilor serviciilor de plată către imitații de site-uri web, și distribuirea acestora, de exemplu prin vânzarea pe internet a informațiilor referitoare la cardurile de credit, ar trebui prin urmare să fie considerate infracțiuni de sine stătătoare, fără a necesita utilizarea frauduloasă efectivă a mijloacelor de plată fără numerar. Prin urmare, astfel de acte infracționale ar trebui să acopere și circumstanțele în care posesia, achiziționarea sau distribuirea nu conduce neapărat la utilizarea frauduloasă a instrumentelor de plată respective. Însă acolo unde prezenta directivă incriminează posesia sau deținerea, aceasta nu ar trebui să incrimineze simpla omisiune. Prezenta directivă nu ar trebui să sancționeze utilizarea legitimă a unui instrument de plată, inclusiv în contextul prestării de servicii de plată inovatoare, cum ar fi serviciile dezvoltate de obicei de societățile de tehnologie financiară (fintech).
- (14) În ceea ce privește infracțiunile menționate în prezenta directivă, noțiunea de intenție se aplică tuturor elementelor constitutive ale infracțiunilor respective în conformitate cu dreptul intern. Caracterul intenționat al unui act, precum și orice cunoștințe sau scopul necesar ca element constitutiv al unei infracțiuni pot fi deduse din circumstanțe factive, obiective. Infracțiunile care nu presupun intenția nu ar trebui să facă obiectul prezentei directive.
- (15) Prezenta directivă se referă la forme clasice de acte, cum ar fi fraudă, falsificarea, furtul și însușirea ilegală, care au fost deja definite în dreptul intern înainte de era digitalizării. Prin urmare, domeniul de aplicare extins al prezentei directive în ceea ce privește instrumentele de plată nemateriale impune definirea unor forme echivalente de acte în sfera digitală, completând și consolidând Directiva 2013/40/UE a Parlamentului European și a Consiliului (*). Obținerea ilegală a unui instrument de plată fără numerar nematerial ar trebui să constituie infracțiune, cel puțin

(*) Directiva 2013/40/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 august 2013 privind atacurile împotriva sistemelor informatice și de înlocuire a Deciziei-cadru 2005/222/JAI a Consiliului (JO L 218, 14.8.2013, p. 8).

atunci când aceasta implică săvârșirea uneia dintre infracțiunile menționate la articolele 3-6 din Directiva 2013/40/UE sau deturnarea unui instrument de plată fără numerar nematerial. „Deturnare” ar trebui să fie înțeleasă ca însemnând acțiunea unei persoane, căreia i se încredințează un instrument de plată fără numerar nematerial, de a utiliza cu bună știință instrumentul, fără a avea dreptul de a-l utiliza, în beneficiul său sau în beneficiul unei alte persoane. Achiziționarea în vederea utilizării frauduloase a unui astfel de instrument obținut ilegal ar trebui să fie pasibilă de pedeapsă fără a fi necesar să se stabilească toate elementele de fapt ale obținerii ilegale și fără a fi necesară o condamnare prealabilă sau simultană pentru infracțiunea premisă care a dus la obținerea ilegală.

- (16) Prezenta directivă se referă și la instrumente care pot fi utilizate pentru a săvârși infracțiunile prevăzute în aceasta. Având în vedere necesitatea de a evita incriminarea în cazul în care astfel de instrumente sunt produse și introduse pe piață în scopuri legitime și, deși acestea ar putea fi utilizate pentru săvârșirea de infracțiuni, nu constituie prin urmare o amenințare în sine, incriminarea ar trebui să se limiteze la acele instrumente care sunt concepute în principal sau adaptate în mod special în scopul săvârșirii infracțiunilor menționate în prezenta directivă.
- (17) Sancțiunile și pedepsele pentru fraude și contrafacere în legătură cu mijloacele de plată fără numerar ar trebui să fie, în întreaga Uniune, eficace, proporționale și disuasive. Prezenta directivă nu aduce atingere individualizării și aplicării pedepselor și executării hotărârilor în conformitate cu circumstanțele cazului și cu normele generale de drept penal național.
- (18) Dat fiind faptul că prezenta directivă prevede norme minime, statele membre sunt libere să adopte sau să mențină norme de drept penal mai severe în ceea ce privește fraudele și contrafacerea în legătură cu mijloace de plată fără numerar, inclusiv o definiție mai amplă a infracțiunilor.
- (19) Este oportun să se prevadă pedepse mai severe dacă o infracțiune este săvârșită în cadrul unei organizații criminale, astfel cum este definită în Decizia-cadru 2008/841/JAI a Consiliului ⁽⁵⁾. Statele membre nu ar trebui să fie obligate să prevadă circumstanțe agravante specifice în cazul în care dreptul intern prevede infracțiuni separate și acest lucru poate atrage sancțiuni mai severe. Atunci când o infracțiune prevăzută în prezenta directivă a fost săvârșită, în legătură cu o altă infracțiune prevăzută în prezenta directivă, de către aceeași persoană și una dintre respectivele infracțiuni de facto constituie un element necesar pentru cealaltă, un stat membru poate, în conformitate cu principiile generale ale dreptului intern, să prevadă că un astfel de act este considerat circumstanță agravantă a infracțiunii principale.
- (20) Existența unor norme în materie de competență ar trebui să asigure urmărirea penală eficace a infracțiunilor menționate în prezenta directivă. În general, sistemul de justiție penală al țării în care au loc infracțiunile este cel mai indicat pentru a instrumenta cazurile respective. Prin urmare, fiecare stat membru ar trebui să își stabilească competența asupra infracțiunilor săvârșite pe teritoriul său și a infracțiunilor săvârșite de cetățenii săi. De asemenea, statele membre își pot stabili competența asupra infracțiunilor care provoacă prejudicii pe teritoriul lor. Acestea sunt încurajate puternic să facă acest lucru.
- (21) Reamintind obligațiile în temeiul Deciziei-cadru 2009/948/JAI a Consiliului ⁽⁶⁾ și al Deciziei 2002/187/JAI a Consiliului ⁽⁷⁾, autoritățile competente sunt încurajate să utilizeze în cazul conflictelor de jurisdicție posibilitatea de a desfășura consultări directe cu sprijinul Agenției Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Justiție Penală (Eurojust).
- (22) Având în vedere necesitatea de a dispune de instrumente speciale pentru a investiga în mod eficace fraudele și contrafacerea în legătură cu mijloacele de plată fără numerar, precum și relevanța acestor instrumente pentru cooperarea internațională eficace dintre autoritățile naționale, instrumentele de investigație utilizate de obicei pentru cazurile care implică criminalitate organizată și alte forme grave de criminalitate ar trebui să fie puse la dispoziția autorităților competente din toate statele membre, dacă și în măsura în care utilizarea acestor instrumente este adecvată și proporțională cu natura și gravitatea infracțiunilor, astfel cum sunt definite în dreptul intern. În plus, autoritățile de aplicare a legii și alte autorități competente ar trebui să aibă acces în timp util la informațiile relevante pentru investigarea și urmărirea penală a infracțiunilor menționate în prezenta directivă. Statele membre sunt încurajate să aloce resurse umane și financiare adecvate autorităților competente pentru a investiga și a urmări penal în mod corespunzător infracțiunile menționate în prezenta directivă.

⁽⁵⁾ Decizia-cadru 2008/841/JAI a Consiliului din 24 octombrie 2008 privind lupta împotriva crimei organizate (JO L 300, 11.11.2008, p. 42).

⁽⁶⁾ Decizia-cadru 2009/948/JAI a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind prevenirea și soluționarea conflictelor referitoare la exercitarea competenței în cadrul procedurilor penale (JO L 328, 15.12.2009, p. 42).

⁽⁷⁾ Decizia 2002/187/JAI a Consiliului din 28 februarie 2002 de instituire a Eurojust în scopul consolidării luptei împotriva formelor grave de criminalitate (JO L 63, 6.3.2002, p. 1).

- (23) Autoritățile naționale care investighează sau urmăresc penal infracțiunile menționate în prezenta directivă ar trebui să aibă competența de a coopera cu alte autorități naționale în același stat membru și cu omologii lor din alte state membre.
- (24) În multe cazuri, activitățile infracționale se află la originea incidentelor care ar trebui notificate autorităților naționale competente în temeiul Directivei (UE) 2016/1148 a Parlamentului European și a Consiliului⁽⁸⁾. Se poate presupune că astfel de incidente sunt de natură penală, chiar dacă nu există, în etapa respectivă, dovezi suficiente că a fost săvârșită o infracțiune. În acest context, operatorii de servicii esențiale și furnizorii de servicii digitale ar trebui să fie încurajați să transmită autorităților de aplicare a legii rapoartele solicitate în temeiul Directivei (UE) 2016/1148, contribuind astfel la un răspuns eficace și cuprinzător și facilitând atribuirea infracțiunilor și stabilirea responsabilității pentru acestea în sarcina autorilor. Pentru promovarea unui mediu sigur, securizat și mai rezilient este necesar, în special, ca incidentele grave cu presupus caracter penal să fie în mod sistematic semnalate autorităților de aplicare a legii. În plus, dacă este cazul, echipele de intervenție în caz de incidente de securitate informatică, desemnate în conformitate cu Directiva (UE) 2016/1148, ar trebui să participe la investigațiile autorităților de aplicare a legii pentru a putea furniza informații la nivel național, dacă se consideră necesar, precum și expertiză de specialitate în domeniul sistemelor informatice.
- (25) Incidentele majore de securitate, astfel cum sunt menționate în Directiva (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului⁽⁹⁾, pot avea la origine infracțiuni. Dacă este cazul, furnizorii de servicii de plată ar trebui încurajați să comunice autorităților de aplicare a legii rapoartele pe care trebuie să le transmită autorității competente din statul lor membru de origine în temeiul Directivei (UE) 2015/2366.
- (26) La nivelul Uniunii există o serie de instrumente și de mecanisme care permit schimbul de informații între autoritățile naționale de aplicare a legii, în vederea investigării și a urmăririi penale a infracțiunilor. Pentru a facilita și a accelera cooperarea dintre autoritățile naționale de aplicare a legii și pentru a asigura recurgerea în cea mai mare măsură posibilă la aceste instrumente și mecanisme, prezenta directivă ar trebui să consolideze rolul punctelor operaționale de contact introduse prin Decizia-cadru 2001/413/JAI. Ar trebui să fie posibil ca statele membre să poată decide să utilizeze rețeaua existentă de puncte operaționale de contact, precum cea stabilită în Directiva 2013/40/UE. Punctele de contact ar trebui să asigure o asistență eficace, de exemplu, prin facilitarea schimbului de informații relevante și furnizarea de consiliere tehnică sau de informații juridice. Pentru a asigura buna funcționare a rețelei, fiecare punct de contact ar trebui să poată comunica rapid cu punctul de contact din alt stat membru. Având în vedere dimensiunea transfrontalieră semnificativă a infracțiunilor care intră sub incidența prezentei directive și, în special, caracterul volatil al probelor electronice, statele membre ar trebui să fie în măsură să trateze cu promptitudine cererile urgente ale rețelei și să răspundă în termen de opt ore. În cazuri extrem de urgente și de grave, statele membre ar trebui să informeze Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii (Europol).
- (27) Sesizarea autorităților publice fără întârzieri nejustificate cu privire la infracțiuni are o importanță deosebită în combaterea fraudelor și a contrafacerii în legătură cu mijloace de plată fără numerar, deoarece constituie deseori punctul de plecare al investigărilor. Ar trebui luate măsuri pentru a încuraja sesizarea autorităților de aplicare a legii și a celor judiciare de către persoanele fizice și cele juridice, în special de către instituțiile financiare. Respectivă măsură pot fi bazate pe diverse tipuri de acțiuni, inclusiv acte legislative care conțin obligații de a semnală suspiciunile de fraudă, sau acțiuni fără caracter legislativ, cum ar fi înființarea ori sprijinirea de organizații sau mecanisme care favorizează schimbul de informații sau sensibilizarea. Orice astfel de măsură care implică prelucrarea datelor cu caracter personal ale persoanelor fizice ar trebui să respecte Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului⁽¹⁰⁾. În special, orice transmitere de informații în vederea prevenirii și combaterii infracțiunilor de fraudă și contrafacere în legătură cu mijloace de plată fără numerar, ar trebui să respecte cerințele stabilite în regulamentul menționat, în special în ceea ce privește legalitatea motivelor pentru prelucrare.
- (28) În vederea facilitării raportării prompte și directe a infracțiunilor, Comisia ar trebui să analizeze cu atenție stabilirea unor sisteme online eficace de raportare a fraudelor de către statele membre și a unor formulare de raportare standardizate la nivelul Uniunii. Astfel de sisteme ar putea facilita raportarea fraudelor în legătură cu mijloace de plată fără numerar, care adesea au loc online, consolidând astfel sprijinul acordat victimelor, identificarea și analizarea amenințărilor din domeniul criminalității cibernetice și activitățile și cooperarea transfrontalieră desfășurate de autoritățile naționale competente.

⁽⁸⁾ Directiva (UE) 2016/1148 a Parlamentului European și a Consiliului din 6 iulie 2016 privind măsuri pentru un nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și a sistemelor informatice în Uniune (JO L 194, 19.7.2016, p. 1).

⁽⁹⁾ Directiva (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne, de modificare a Directivelor 2002/65/CE, 2009/110/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr. 1093/2010, și de abrogare a Directivei 2007/64/CE (JO L 337, 23.12.2015, p. 35).

⁽¹⁰⁾ Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) (JO L 119, 4.5.2016, p. 1).

- (29) Infracțiunile menționate în prezenta directivă au adesea un caracter transfrontalier. Prin urmare, combaterea acestor infracțiuni se bazează pe cooperarea strânsă dintre statele membre. Statele membre sunt încurajate să asigure, într-o măsură adecvată, aplicarea efectivă a instrumentelor în materie de recunoaștere și asistență judiciară reciprocă în ceea ce privește infracțiunile care intră sub incidența prezentei directive.
- (30) Investigarea și urmărirea penală a tuturor tipurilor de fraude și contrafaceri în legătură cu mijloacele de plată fără numerar, inclusiv a celor care presupun sume mici de bani, sunt deosebit de importante pentru a le combate în mod eficace. Obligațiile de raportare, schimbul de informații și rapoartele statistice sunt modalități eficiente de a detecta activitățile frauduloase, în special activitățile similare care implică sume mici de bani atunci când sunt avute în vedere separat.
- (31) Fraudele și contrafacerea în legătură cu mijloace de plată fără numerar pot avea grave consecințe economice și neeconomice pentru victime. Dacă astfel de fraude includ, de exemplu, furtul de identitate, consecințele lor sunt adesea agravate de prejudiciile profesionale și de cele aduse reputației și evaluării de credit a unei persoane, și de traumele emoționale grave. Statele membre ar trebui să adopte măsuri de asistență, de sprijin și de protecție în scopul diminuării respectivelor consecințe.
- (32) De multe ori poate trece o perioadă îndelungată până când victimele află că au suferit o pierdere în urma infracțiunilor de tipul fraudei și al contrafacerii. În respectiva perioadă, se poate dezvolta o spirală de infracțiuni interconectate, agravând astfel consecințele negative pentru victime.
- (33) Directiva 2012/29/UE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽¹¹⁾ conferă anumite drepturi persoanelor fizice care sunt victime ale fraudelor legate de mijloace de plată fără numerar. Statele membre ar trebui să adopte măsuri de asistență și de sprijin pentru aceste victime, care să se bazeze pe măsurile prevăzute de directiva menționată, dar care să răspundă într-un mod mai direct nevoilor specifice ale victimelor fraudelor legate de furtul de identitate. Astfel de măsuri ar trebui să includă, în special, furnizarea unei liste de instituții specializate care se ocupă cu diferite aspecte ale infracțiunilor legate de identitate și cu sprijinirea victimelor, sprijin psihologic specializat și consiliere cu privire la aspectele financiare, practice și juridice, precum și asistență pentru primirea despăgubirilor convenite. De asemenea, statele membre ar trebui să fie încurajate să elaboreze un instrument informatic online național unic pentru a facilita accesul la asistență și sprijin pentru victime. Informațiile și consilierea specifică privind protecția împotriva consecințelor negative ale unor astfel de infracțiuni ar trebui oferite și persoanelor juridice.
- (34) Prezenta directivă ar trebui să prevadă dreptul persoanelor juridice de a avea acces la informații în conformitate cu dreptul intern referitoare la procedura de depunere a plângerilor. Acest drept este necesar în special întreprinderilor mici și mijlocii și ar trebui să contribuie la crearea unui mediu de afaceri mai favorabil întreprinderilor respective. Persoanele fizice beneficiază deja de acest drept în temeiul Directivei 2012/29/UE.
- (35) Statele membre ar trebui să stabilească sau să îmbunătățească, cu asistența Comisiei, politicile de prevenire a fraudelor și a contrafacerii în legătură cu mijloace de plată fără numerar, precum și măsurile care reduc riscul comiterii unor astfel de infracțiuni, recurgând la campanii de informare și de sensibilizare. În acest context, statele membre ar putea să dezvolte și să actualizeze un instrument de sensibilizare online permanent, cu exemple concrete de practici frauduloase, într-un format ușor de înțeles. Respectivul instrument poate fi legat sau poate fi parte din instrumentul informatic online național unic pentru victime. Statele membre ar putea de asemenea să elaboreze programe de cercetare și de educație. Ar trebui să se acorde o atenție specială nevoilor și intereselor persoanelor vulnerabile. Statele membre sunt încurajate să asigure punerea la dispoziție a unei finanțări suficiente pentru astfel de campanii.
- (36) Este necesar să se colecteze date statistice privind fraudele și contrafacerea în legătură cu mijloace de plată fără numerar. Statele membre ar trebui prin urmare să fie obligate să asigure existența unui sistem adecvat de înregistrare, producere și furnizare de date statistice existente privind infracțiunile prevăzute în prezenta directivă.
- (37) Prezenta directivă urmărește modificarea și extinderea dispozițiilor Deciziei-cadru 2001/413/JAI. Având în vedere că modificările care urmează a fi efectuate sunt semnificative atât prin numărul lor, cât și prin caracterul lor, este oportun, pentru mai multă claritate, să se înlocuiască Decizia-cadru 2001/413/JAI în întregime pentru statele membre pentru care prezenta directivă este obligatorie.

⁽¹¹⁾ Directiva 2012/29/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/220/JAI a Consiliului (JO L 315, 14.11.2012, p. 57).

- (38) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul nr. 21 privind poziția Regatului Unit și a Irlandei cu privire la spațiul de libertate, securitate și justiție, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE) și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), și fără a aduce atingere articolului 4 din protocolul respectiv, Regatul Unit și Irlanda nu participă la adoptarea prezentei directive, aceasta nu este obligatorie pentru statele membre respective și nu li se aplică.
- (39) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul nr. 22 privind poziția Danemarcei, anexat la TUE și la TFUE, Danemarca nu participă la adoptarea prezentei directive, aceasta nu este obligatorie pentru respectivul stat membru și nu i se aplică.
- (40) Întrucât obiectivele prezentei directive, și anume aplicarea de pedepse penale eficace, proporționale și disuasive pentru fraude și contrafacere în legătură cu mijloace de plată fără numerar, precum și îmbunătățirea și încurajarea cooperării transfrontaliere, atât între autoritățile competente, cât și între acestea și persoanele fizice și juridice, nu pot fi realizate în mod satisfăcător de către statele membre, dar, având în vedere amploarea sau efectele lor, acestea pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii, aceasta poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din TUE. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este enunțat la articolul respectiv, prezenta directivă nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea acestor obiective.
- (41) Prezenta directivă respectă drepturile fundamentale și principiile consacrate în special în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, inclusiv dreptul la libertate și la siguranță, respectarea vieții private și de familie, protecția datelor cu caracter personal, libertatea de a desfășura o activitate comercială, dreptul de proprietate, dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil, prezumția de nevinovăție și dreptul la apărare, principiile legalității și proporționalității infracțiunilor și pedepselor, precum și dreptul de a nu fi judecat sau condamnat de două ori pentru aceeași infracțiune. Prezenta directivă urmărește să asigure respectarea deplină a acestor drepturi și principii și ar trebui pusă în aplicare în consecință,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

TITLUL I

OBIECT ȘI DEFINIȚII

Articolul 1

Obiect

Prezenta directivă stabilește norme minime privind definirea infracțiunilor și a sancțiunilor din domeniul fraudelor și contrafacerii în legătură cu mijloace de plată fără numerar. Ea facilitează prevenirea unor astfel de infracțiuni și furnizarea de asistență și de sprijin victimelor.

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

- (a) „instrument de plată fără numerar” înseamnă un dispozitiv, un obiect sau o înregistrare protejată(ă), nematerial(ă) sau material(ă) sau o combinație a acestora, altul (alta) decât monedele legale și care, singur(ă) sau împreună cu o procedură sau un set de proceduri, permite deținătorului sau utilizatorului să transfere bani sau valoare monetară, inclusiv prin mijloace digitale de schimb;
- (b) „dispozitiv, obiect sau înregistrare protejată(ă)” înseamnă un dispozitiv, un obiect sau o înregistrare care este protejată(ă) împotriva imitării sau a utilizării frauduloase, de exemplu prin concepție, codare sau semnătură;
- (c) „mijloace digitale de schimb” înseamnă orice monedă electronică definită la articolul 2 punctul 2 din Directiva 2009/110/CE a Parlamentului European și a Consiliului (¹²) sau moneda virtuală;

⁽¹²⁾ Directiva 2009/110/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 privind accesul la activitate, desfășurarea și supravegherea prudențială a activității instituțiilor emitente de monedă electronică, de modificare a Directivelor 2005/60/CE și 2006/48/CE și de abrogare a Directivei 2000/46/CE (JO L 267, 10.10.2009, p. 7).

- (d) „monedă virtuală” înseamnă o reprezentare digitală de valoare care nu este emisă sau garantată de o bancă centrală sau de o autoritate publică, nu este în mod obligatoriu legată de o monedă instituită legal și nu deține statutul legal de monedă sau de bani, dar este acceptată de către persoane fizice sau juridice ca mijloc de schimb și poate fi transferată, stocată și tranzacționată în mod electronic;
- (e) „sistem informatic” înseamnă sistemul informatic definit la articolul 2 litera (a) din Directiva 2013/40/UE;
- (f) „date informatice” înseamnă datele informatice definite la articolul 2 litera (b) din Directiva 2013/40/UE;
- (g) „persoană juridică” înseamnă o entitate care are personalitate juridică în temeiul dreptului aplicabil, cu excepția statelor sau a organismelor publice în exercitarea prerogativelor lor de autoritate publică și a organizațiilor internaționale de drept public.

TITLUL II

INFRAȚIUNI

Articolul 3

Utilizarea frauduloasă a instrumentelor de plată fără numerar

Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că următoarele acte, atunci când sunt săvârșite cu intenție, se pedepsesc ca infracțiuni:

- (a) utilizarea frauduloasă a unui instrument de plată fără numerar care a fost fie furat, fie însușit sau obținut pe alte căi ilegale;
- (b) utilizarea frauduloasă a unui instrument de plată fără numerar contrafăcut sau falsificat.

Articolul 4

Infrațiuni legate de utilizarea frauduloasă a instrumentelor de plată fără numerar materiale

Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că următoarele acte, atunci când sunt săvârșite cu intenție, se pedepsesc ca infracțiuni:

- (a) furtul sau însușirea în alt mod ilegal a unui instrument de plată fără numerar material;
- (b) contrafacerea sau falsificarea frauduloasă a unui instrument de plată fără numerar material;
- (c) posesia în vederea utilizării frauduloase a unui instrument de plată fără numerar material, furat sau însușit pe alte căi ilegale, sau contrafăcut sau falsificat;
- (d) achiziția în folosul propriu sau al unei alte persoane, inclusiv primirea, însușirea, cumpărarea, transferul, importul, exportul, vânzarea, transportul sau distribuirea în vederea utilizării frauduloase a unui instrument de plată fără numerar material, furat, contrafăcut sau falsificat.

Articolul 5

Infrațiuni legate de utilizarea frauduloasă a instrumentelor de plată fără numerar nemateriale

Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că următoarele acte, atunci când sunt săvârșite cu intenție, se pedepsesc ca infracțiuni:

- (a) obținerea ilegală a unui instrument de plată fără numerar nematerial, cel puțin atunci când respectiva obținere a implicat săvârșirea uneia dintre infracțiunile menționate la articolele 3-6 din Directiva 2013/40/UE, sau deturnarea unui instrument de plată fără numerar nematerial;
- (b) contrafacerea sau falsificarea frauduloasă a unui instrument de plată fără numerar nematerial;
- (c) deținerea în vederea utilizării frauduloase a unui instrument de plată fără numerar nematerial, obținut pe căi ilegale, contrafăcut sau falsificat, cel puțin în cazul în care originea ilegală este cunoscută la momentul deținerii instrumentului;
- (d) achiziția în folosul propriu sau al unei alte persoane, inclusiv vânzarea, transferul sau distribuirea sau punerea la dispoziție în vederea utilizării frauduloase a unui instrument de plată fără numerar nematerial obținut pe căi ilegale, contrafăcut sau falsificat.

*Articolul 6***Frauda legată de sistemele informatice**

Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că efectuarea sau provocarea efectuării unui transfer de bani, de valoare monetară sau de monedă virtuală având drept efect cauzarea unui prejudiciu patrimonial unei alte persoane, cu scopul de a obține un profit ilegal pentru autor sau pentru un terț, se pedepsește ca infracțiune atunci când este săvârșită cu intenție prin:

- (a) perturbarea sau afectarea fără drept a funcționării unui sistem informatic;
- (b) introducerea, modificarea, ștergerea, transmiterea sau suprimarea fără drept a datelor informatice.

*Articolul 7***Instrumente utilizate pentru săvârșirea infracțiunilor**

Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că producerea, achiziționarea în folos propriu sau al unei alte persoane, inclusiv importul, exportul, vânzarea, transportul sau distribuția, sau punerea la dispoziție a unui dispozitiv sau a unui instrument, a unor date informatice sau a oricăror alte mijloace concepute în principal sau adaptate special în scopul săvârșirii uneia dintre infracțiunile menționate la articolul 4 literele (a) și (b), la articolul 5 literele (a) și (b) sau la articolul 6, cel puțin atunci când sunt săvârșite cu intenția ca aceste mijloace să fie folosite, se pedepsește ca infracțiune.

*Articolul 8***Instigarea, complicitatea și tentativa**

- (1) Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că instigarea sau complicitatea la una din infracțiunile menționate la articolele 3-7 se pedepsesc ca infracțiuni.
- (2) Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că tentativa de a săvârși una dintre infracțiunile menționate la articolul 3, la articolul 4 litera (a), (b) sau (d), la articolul 5 litera (a) sau (b) sau la articolul 6 se pedepsește ca infracțiune. În ceea ce privește articolul 5 litera (d), statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura cel puțin că tentativa de achiziționare frauduloasă a unui instrument de plată fără numerar nematerial obținut pe căi ilegale, contrafăcut sau falsificat în folosul propriu sau al unei alte persoane se pedepsește ca infracțiune.

*Articolul 9***Pedepse aplicabile persoanelor fizice**

- (1) Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că pedepsele pentru infracțiunile menționate la articolele 3-8 sunt eficace, proporționale și disuasive.
- (2) Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că infracțiunile menționate la articolul 3, la articolul 4 literele (a) și (b) și la articolul 5 literele (a) și (b) se sancționează cu o pedeapsă maximă cu închisoarea de cel puțin doi ani.
- (3) Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că infracțiunile menționate la articolul 4 literele (c) și (d) și la articolul 5 literele (c) și (d) se sancționează cu o pedeapsă maximă cu închisoarea de cel puțin un an.
- (4) Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că infracțiunea menționată la articolul 6 se sancționează cu o pedeapsă maximă cu închisoarea de cel puțin trei ani.
- (5) Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că infracțiunea menționată la articolul 7 se sancționează cu o pedeapsă maximă cu închisoarea de cel puțin doi ani.
- (6) Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că infracțiunile menționate la articolele 3-6 se sancționează cu o pedeapsă maximă cu închisoarea de cel puțin cinci ani dacă sunt săvârșite în cadrul unei organizații criminale, astfel cum este definită în Decizia-cadru 2008/841/JAI, indiferent de pedeapsa prevăzută în decizia respectivă.

*Articolul 10***Răspunderea persoanelor juridice**

(1) Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că persoanele juridice pot fi trase la răspundere pentru infracțiunile menționate la articolele 3-8, comise în folosul lor de către o persoană care acționează fie în nume propriu, fie ca parte a unui organ al persoanei juridice și care are o funcție de conducere în cadrul persoanei juridice, pe baza unuia dintre următoarele elemente:

- (a) o împuternicire de a reprezenta persoana juridică;
- (b) o prerogativă de a lua decizii în numele persoanei juridice;
- (c) o prerogativă de a exercita controlul în cadrul persoanei juridice.

(2) Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că persoanele juridice pot fi trase la răspundere dacă, în lipsa exercitării supravegherii sau a controlului de către persoana menționată la alineatul (1), a devenit posibilă săvârșirea, de către o persoană aflată sub autoritatea acesteia, a oricăreia dintre infracțiunile menționate la articolele 3-8 în folosul persoanei juridice.

(3) Răspunderea persoanelor juridice în temeiul alineatelor (1) și (2) nu exclude procedurile penale împotriva persoanelor fizice care sunt autori, instigatori sau complici la oricare dintre infracțiunile prevăzute la articolele 3-8.

*Articolul 11***Sancțiuni aplicabile persoanelor juridice**

Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că unei persoane juridice trase la răspundere în temeiul articolului 10 alineatul (1) sau (2) i se aplică sancțiuni eficace, proporționale și disuasive, care includ amenzi penale sau de altă natură și care pot include și alte sancțiuni, precum:

- (a) excluderea de la avantajele sau ajutoarele publice;
- (b) excluderea temporară de la accesul la fonduri publice, inclusiv la proceduri de achiziții publice, granturi și concesiuni;
- (c) interdicția temporară sau permanentă de a desfășura activități comerciale;
- (d) plasarea sub supraveghere judiciară;
- (e) lichidarea judiciară;
- (f) închiderea temporară sau permanentă a unităților care au servit la săvârșirea infracțiunii.

TITLUL III

COMPETENȚĂ ȘI INVESTIGARE*Articolul 12***Competență**

(1) Fiecare stat membru ia măsurile necesare pentru a-și stabili competența asupra infracțiunilor menționate la articolele 3-8 dacă sunt îndeplinite una sau mai multe dintre următoarele condiții:

- (a) infracțiunea este săvârșită, în totalitate sau parțial, pe teritoriul său;
- (b) infractorul este un cetățean al său.

(2) În sensul alineatului (1) litera (a), se consideră că o infracțiune a fost săvârșită în totalitate sau parțial pe teritoriul unui stat membru dacă infractorul săvârșește infracțiunea atunci când este prezent fizic pe teritoriul respectiv și indiferent dacă infracțiunea este sau nu săvârșită utilizând un sistem informatic situat pe teritoriul respectiv.

(3) Statul membru informează Comisia dacă decide să-și stabilească competența asupra uneia dintre infracțiunile menționate la articolele 3-8, săvârșită în afara teritoriului său, inclusiv în cazul în care:

- (a) infractorul are reședința obișnuită pe teritoriul său;
- (b) infracțiunea este săvârșită în folosul unei persoane juridice stabilite pe teritoriul său;
- (c) infracțiunea este săvârșită împotriva unuia dintre cetățenii săi sau împotriva unei persoane care are reședința obișnuită pe teritoriul său.

*Articolul 13***Eficacitatea investigațiilor și cooperare**

(1) Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că persoanele, unitățile sau serviciile responsabile cu investigarea sau urmărirea penală a infracțiunilor menționate la articolele 3-8 dispun de instrumente de investigație eficace și proporționale cu infracțiunea săvârșită, cum ar fi cele utilizate în cazurile de combatere a criminalității organizate sau a altor forme grave de criminalitate.

(2) Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că, atunci când dreptul intern prevede obligația persoanelor fizice și juridice de a transmite informații privind infracțiunile menționate la articolele 3-8, informațiile respective parvin fără întârzieri nejustificate autorităților care investighează sau urmăresc penal aceste infracțiuni.

TITLUL IV

SCHIMBUL DE INFORMAȚII ȘI SEMNALAREA INFRAȚIUNILOR*Articolul 14***Schimbul de informații**

(1) În vederea efectuării schimbului de informații privind infracțiunile menționate la articolele 3-8, statele membre se asigură că dispun de un punct operațional național de contact disponibil 24 de ore pe zi, șapte zile pe săptămână. Statele membre se asigură, de asemenea, că dispun de procedurile necesare pentru ca cererile urgente de asistență să fie tratate prompt, iar autoritatea competentă să răspundă în termen de cel mult opt ore de la primirea acestora, indicând cel puțin dacă cererea va primi răspuns, precum și forma unui astfel de răspuns și termenul estimat în care acesta va fi trimis. Statele membre pot decide să recurgă la rețelele existente de puncte operaționale de contact.

(2) Statele membre informează Comisia, Europol și Eurojust cu privire la punctul de contact menționat la alineatul (1) pe care l-au desemnat. Aceștia actualizează informațiile respective atunci când este necesar. Comisia transmite informațiile respective celorlalte state membre.

*Articolul 15***Semnalarea infracțiunilor**

(1) Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că sunt puse la dispoziție canale adecvate de semnalare, pentru a facilita sesizarea fără întârzieri nejustificate a autorităților de aplicare a legii și a altor autorități naționale competente cu privire la infracțiunile menționate la articolele 3-8.

(2) Statele membre iau măsurile necesare pentru a încuraja instituțiile financiare și alte persoane juridice care își desfășoară activitatea pe teritoriul lor să sesizeze fără întârzieri nejustificate autoritățile de aplicare a legii și alte autorități competente cu privire la suspiciunile de fraudă, în vederea detectării, prevenirii, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor menționate la articolele 3-8.

*Articolul 16***Asistența și sprijinul acordate victimelor**

(1) Statele membre se asigură că persoanele fizice și juridice care au suferit un prejudiciu ca urmare a oricăreia dintre infracțiunile menționate la articolele 3-8, săvârșite prin utilizarea frauduloasă a datelor cu caracter personal:

- (a) primesc informații și consiliere specifică privind modul în care se pot proteja împotriva consecințelor negative ale infracțiunilor, cum ar fi prejudiciul adus reputației; și
- (b) primesc o listă cu instituțiile specializate care se ocupă cu diferite aspecte ale infracțiunilor legate de identitate și cu acordarea de sprijin victimelor.

(2) Statele membre sunt încurajate să creeze instrumente informatice online naționale unice pentru a facilita accesul la asistență și sprijin pentru persoanele fizice sau juridice care au suferit un prejudiciu ca urmare a infracțiunilor menționate la articolele 3-8, săvârșite prin utilizarea frauduloasă a datelor cu caracter personal.

(3) Statele membre se asigură că persoanele juridice care sunt victime ale infracțiunilor menționate la articolele 3-8 din prezenta directivă primesc fără întârzieri nejustificate, după primul lor contact cu o autoritate competentă, următoarele informații:

- (a) procedurile de formulare a plângerilor cu privire la infracțiune și rolul victimei în aceste proceduri;
- (b) dreptul de a primi informații cu privire la cauză în conformitate cu dreptul intern;
- (c) procedurile disponibile pentru formularea plângerilor, dacă autoritatea competentă nu respectă drepturile victimei în cursul procedurilor penale;
- (d) datele de contact pentru comunicările privind cauza lor.

Articolul 17

Prevenție

Statele membre iau măsuri corespunzătoare, inclusiv prin intermediul internetului, cum ar fi campanii de informare și de sensibilizare și programe de cercetare și de educație, cu scopul de a reduce fraudă în general, a sensibiliza publicul și a reduce riscul de a deveni victimă a fraudelor. După caz, statele membre acționează în cooperare cu părțile interesate.

Articolul 18

Monitorizare și statistici

(1) Până la 31 august 2019, Comisia stabilește un program detaliat de monitorizare a realizărilor, rezultatelor și efectelor prezentei directive. Programul de monitorizare stabilește mijloacele care vor fi utilizate pentru colectarea datelor necesare și a altor probe și intervalele de timp la care se va face colectarea respectivă. Acesta precizează măsurile care trebuie luate de Comisie și de statele membre pentru colectarea, comunicarea și analiza datelor și a altor probe.

(2) Statele membre se asigură că dispun de un sistem de înregistrare, producere și furnizare de date statistice anonimizate care măsoară faza de semnalare, faza de investigare și faza judiciară a infracțiunilor menționate la articolele 3-8.

(3) Datele statistice menționate la alineatul (2) acoperă, cel puțin, datele existente cu privire la numărul de infracțiuni menționate la articolele 3-8 înregistrate de statele membre și la numărul de persoane urmărite penal și condamnate pentru infracțiunile menționate la articolele 3-7.

(4) Statele membre transmit anual Comisiei datele culese în temeiul alineatelor (1), (2) și (3). Comisia se asigură că în fiecare an se publică și se transmite agențiilor și organelor specializate competente ale Uniunii o situație consolidată a rapoartelor statistice.

Articolul 19

Înlocuirea Deciziei-cadru 2001/413/JAI

Decizia-cadru 2001/413/JAI se înlocuiește în privința statelor membre pentru care prezenta directivă este obligatorie, fără a aduce atingere obligațiilor statelor membre respective în privința datei de transpunere a respectivei decizii-cadru în dreptul intern.

În ceea ce privește statele membre pentru care prezenta directivă este obligatorie, trimerile la Decizia-cadru 2001/413/JAI se interpretează ca trimiteri la prezenta directivă.

Articolul 20

Transpunere

(1) Statele membre asigură intrarea în vigoare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 31 mai 2021. Statele membre informează de îndată Comisia cu privire la aceasta.

Atunci când statele membre adoptă dispozițiile respective, acestea conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a unei astfel de trimiteri.

(2) Comisiei îi sunt comunicate de către statele membre textele dispozițiilor pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

*Articolul 21***Evaluare și raportare**

- (1) Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului, până la 31 mai 2023, un raport de evaluare a gradului în care statele membre au luat măsurile necesare pentru a se conforma prezentei directive. Statele membre furnizează Comisiei informațiile necesare pentru întocmirea raportului respectiv.
- (2) Până la 31 mai 2026, Comisia efectuează o evaluare a impactului prezentei directive privind combaterea fraudelor și a contrafacerii în legătură cu mijloace de plată fără numerar, precum și a impactului acesteia asupra drepturilor fundamentale, și transmite un raport Parlamentului European și Consiliului. Statele membre furnizează Comisiei informațiile necesare pentru întocmirea raportului respectiv.
- (3) În contextul evaluării menționate la alineatul (2) de la prezentul articol, Comisia prezintă, de asemenea, un raport privind necesitatea, fezabilitatea și eficacitatea creării unor sisteme online securizate la nivel național pentru a le permite victimelor să raporteze oricare dintre infracțiunile menționate la articolele 3-8, precum și a instituirii unui model de raportare standardizat la nivelul Uniunii care să servească drept bază pentru statele membre.

*Articolul 22***Intrare în vigoare**

Prezenta directivă intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Prezenta directivă se adresează statelor membre în conformitate cu tratatele.

Adoptată la Strasbourg, 17 aprilie 2019.

Pentru Parlamentul European

Președintele

A. TAJANI

Pentru Consiliu

Președintele

G. CIAMBA
